Stichting Gezond Water
Lange Geer 11
4417 AK Hansweert
T 06 0113-381340
info@stichtinggezondwater.nl
www.stichtinggezondwater.nl

College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland, Provinciale Staten van de Provincie Zeeland,

HANSWEERT, 30 mei 2025
Ons kenmerk: SGW-2025103
Zaaknummer: SHE25/1075OWMILV162
Betreft: Oproep tot actieve belangenbehartiging voor inwoners voor PFAS-lozingen in de Westerschelde

Geacht college van Gedeputeerde Staten, geacht lid van Provinciale Staten,

Met deze brief doet SGW een dringend beroep op u om de belangen van uw inwoners actief te behartigen in het dossier rondom de lozing van PFAS door Sabic Innovative Plastics B.V. in de Westerschelde.

Op 28 mei 2025 vond er een zitting plaats naar aanleiding van de voorlopige voorziening die Sabic heeft aangevraagd tegen een voorwaarde voor de hoeveelheid te lozen PFBS in de vergunning (OMDWB/provincie Noord-Brabant, Rechtbank Oost-Brabant, SHE25/1075OWMILV162). De zitting ging over de hoeveelheid PFAS — met name PFBS — die in de Westerschelde mag worden geloosd. De lozing van Sabic vindt overigens met de persleiding bij Waarde in de Westerschelde plaats. Tijdens deze zitting vond er een zorgelijke onderhandeling plaats tussen Sabic, de voorzieningenrechter en de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMDWB) over de hoeveelheid PFBS, waarbij organisatorische en juridische belangen zichtbaar de boventoon voerden.

Wat daarbij bijzonder zorgwekkend is, is dat de belangen van omwonenden van de Westerschelde op geen enkele manier structureel of officieel vertegenwoordigd werden. Alleen de Wijkcommissie Noordgeest en Stichting Gezond Water waren in de zittingszaal, maar het is nog maar de vraag of de rechter hen als formeel belanghebbende zal aanmerken. De Zeeuwen zijn in deze niet op hoogte gebracht van de procedures en/of de gevolgen, en hebben dus niets ingebracht. U kunt het verslag van de zitting opvragen bij de rechtbank want een uitspraak is nog niet gedaan.

SABIC bagatelliseerde de gezondheidseffecten van PFAS PFBS op de mens, verwijzend naar de eigenschappen van deze stof.
Dit is echter niet terecht, want het gaat bij giftigheid om concentratie en de duur van de blootstelling. Zoals u weet heeft blootstelling aan PFAS-stoffen diverse gevolgen voor de gezondheid van mensen. Voor PFBS zijn effecten op de afweer (immunotoxiciteit) beschreven maar onbekend is bij welke concentraties PFBS dit optreedt, bij sommige PFAS is dat in extreem lage doseringen. De RIVM beveelt aan vooral aan onderscheid te maken tussen lang en goed onderzochte PFAS en PFAS waarvan nog weinig bekend is, zoals van PFBS. Vandaar het verzoek PFBS uit te bannen. Voor verdere informatie zie de onderbouwing van het Reach restrictievoorstel door het RIVM (2024).
Bedenk ook dat de PFBS bovenop de reeds in het lichaam aanwezige andere PFAS komt. Er is niets bekend van mogelijk versterkte negatieve gevolgen voor de omwonenden van de Westerschelde door stapeling van PFAS. Des te schrijnender dat hierover geen tegengeluid werd gehoord namens lokale overheden.

Opvallend afwezig waren:
- de Provincie Zeeland,
- de gemeenten langs de Westerschelde en GGD Zeeland,
- organisaties als de Zeeuwse Milieufederatie (ZMF), Brabantse Milieufederatie (BMF) en/of andere.

Deze afwezigheid laat een zorgwekkend vacuüm achter in een zaak die direct raakt aan gezondheid (mens), milieu (garnalen, schelpdieren, vissen, zeehonden, vogels en natuur), voedselveiligheid (landbouw, moestuinen) en vertrouwen in het bestuur. Juist nu is er een krachtig, lokaal geluid nodig dat opkomt voor de belangen van inwoners, natuur en toekomstbestendige besluitvorming.

SGW roept u dan ook op om:
1. Stelling te nemen tegen de lozing van PFAS in de Westerschelde, zeker zolang onduidelijkheid bestaat over de risico's hiervan.
2. Actieve participatie te tonen bij relevante zittingen, procedures en besluitvormingstrajecten, waarin deze kwesties aan de orde zijn.
3. Samenwerking te zoeken met andere maatschappelijke organisaties om een collectief geluid te laten horen.
4. Openheid van zaken te geven aan uw inwoners, en hen te betrekken bij deze belangrijke maatschappelijke discussie.

De gezondheid van uw inwoners en de bescherming van ons leefmilieu mogen niet het slachtoffer worden van bestuurlijke passiviteit. We vertrouwen erop dat u uw verantwoordelijkheid hierin serieus neemt en in actie komt.

SGW wil dat de emissies van PFAS, zoals van PFBS door Sabic, direct worden gestopt. Elke PFAS is immers te veel. De gevolgen van deze ever lasting chemicals zijn voldoende bekend. Het voornemen van Provincie Noord-Brabant om een norm op te nemen (na 23 jaar!) in de vergunning is even lovenswaardig als bedenkelijk, een klein beetje kanker bestaat namelijk niet. Hetzelfde geldt voor aantasting van het immuunsysteem en de vruchtbaarheid die met name door PFBS worden veroorzaakt.

Met vriendelijke groet,
Bestuur Stichting Gezond Water